Návrh teleskopu pro spektrální analýzu vzdálených objektů

Tomáš Drobil
Ústav fyzikálního inženýrství

VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V BRNĚ FAKULTA STROJNÍHO INŽENÝRSTVÍ

MOTIVACE – METEORY

- Ablace materiálu – podobný proces jako u spektroskopie laserem buzeného plazmatu (LIBS)
- **Ultrafialová** část spektra ($< 3\,500$ Å) pohlcována atmosférou – nemožnost pozorování z pozemních stanic → pozorování z oběžné dráhy pomocí 2U CubeSatu – (10×10×20) cm

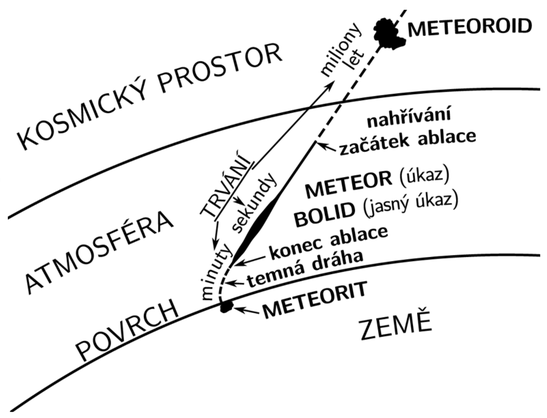

CEPLECHA et al., 1998. Meteor Phenomena and Bodies. *Space Science Reviews* [online]. **84**(3), 327–471. ISSN 1572-9672., str. 330

ZPŮSOB POZOROVÁNÍ SPEKTER METEORŮ

- Přístroj pro spektrální analýzu meteorů s citlivostí v **UV** ($> 2\,000$ Å) – teleskop kombinovaný se spektrometrem
- **2U CubeSat** (10×10×20) cm

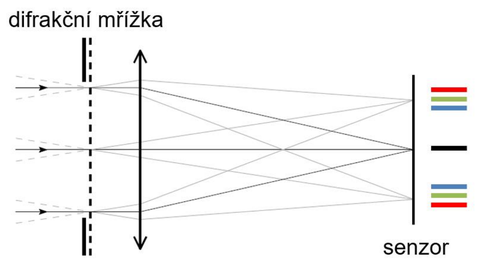

RYABOVA et al., Meteoroids: Sources of Meters on Earth and Beyond. Cambridge: Cambridge University Press, 2019. ISBN 978-1-108-42671-8. str. 93

REŠERŠE TELESKOPŮ KOMBINOVANÝCH SE SPEKTROMETRY

- Výhradně využívány v astronomických aplikacích právě pro pozorování meteorů
- Nejčastěji videopozorování

č.	Objektiv	Zorné pole	Rozlišení	Disperze	Rozsah/Å	Zdroj
1	4,5/360 mm	28° × 36°	2,5 Å	45 Å·mm^{-1}	3 600–6 600	[6]
2	1,4/50 mm	⌀50°	90 Å	30 Å·px^{-1}	3 800–9 000	[12, 13]
3	f/1,0 až f/1,2	14° × 11° až 90° × 72°	30 Å	13 Å·px^{-1}	3 700–8 000	[27]
4	f/1,0 až f/2,8	32° × 32° až 50° × 50°		5 Å·px^{-1}	3 700–8 000	[27]
5	1,2/12 mm	30° × 22°	20 Å	11 Å·px^{-1}	3 700–8 800	[28]
6	3,5/30 mm	⌀100°	30 Å	13 Å·px^{-1}	3 700–9 000	[29, 30]
7	1,4/24 mm	70° × 50°	20 Å	7 Å·px^{-1}	4 000–6 600	[31]
8	1,4/50 mm	40° × 27°		7 Å·px^{-1}	4 000–8 000	[31]
9	3,5/8 mm	140° × 90°	10 Å	4 Å·px^{-1}	3 700–8 800	[8]
10	0,8/12 mm		30 Å	11,3 Å·px^{-1}	4 000–8 000	[32]
11	0,98/(3 až 8) mm	60° × 48°		30,4 Å·px^{-1}	3 500–8 000	[33]

KOMERČNÍ ŘEŠENÍ

- Zjištění možnosti komerčně dostupného řešení z kamer a objektivů z rešerše
- Vybrána jedna kombinace: kamera ARTCAM s 6mm objektivem (kamera: $6 540, objektiv: €1 781)

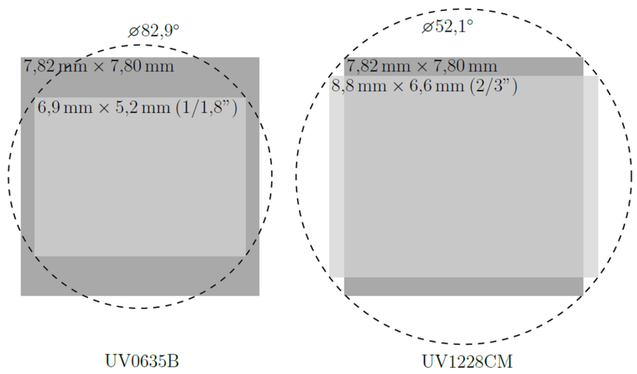

VIZUALIZACE UMÍSTĚNÍ V 2U CUBESATU

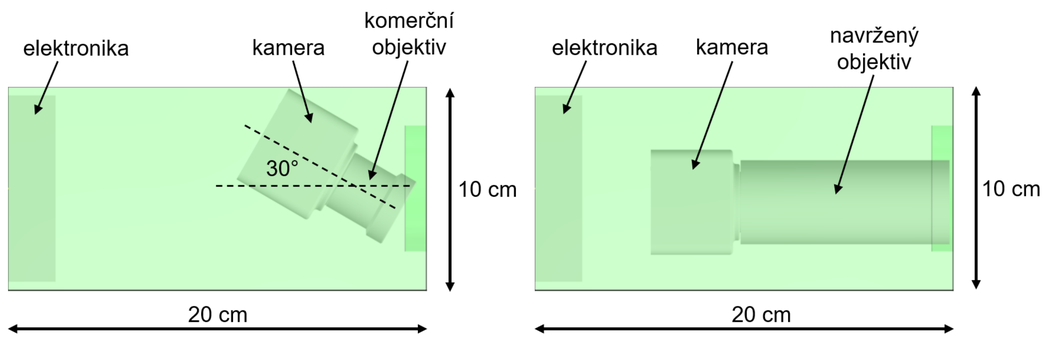

OPTICKÝ NÁVRH – ŠIRŠÍ POLE

- 8,2 mm, f/5,5
- Zorné pole 60° × 60°
- Rozlišení ~10 Å s mřížkou 800 mm^{-1}

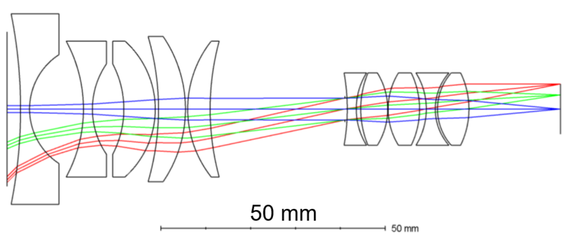

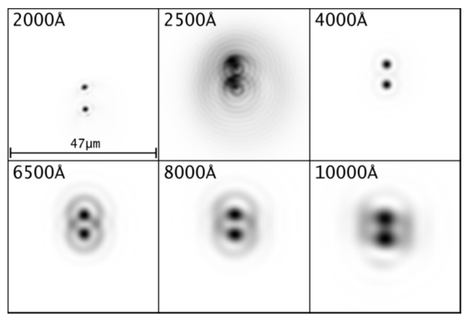

PSF diagramy pro dvojice vlnových délek ve vzdálenosti 10 Å;
předmět v poloze (5°, −20°)